बालमोदिनी

आज्ञापालनस्य मर्म

◆ हसबनीससुरेशहरी, माधवनगरम्

ब्रह्मचैतन्यस्य श्रीगोन्दवलेकरमहाराजस्य नाम को वा न जानाति ? तस्य अनुयायिनः आसन् बहवः । तस्य वचनं कदापि वितथं न भवति इति जनानां विश्वासः आसीत् । पुण्यपत्तने निवसन्तौ गणपतरावदामले वासुदेवरावफडके चापि तस्य अनुयायिनौ आस्ताम् ।

लोकमान्यतिलकपक्षीयाः जनाः तयोः गृहम् आगच्छन्ति स्म बहुधा । एकदा 'सत्वरं गोन्दवलेग्रामम् आगच्छतं यथास्थितम्' इति सन्देशः महाराजेन पुण्यपत्तनस्थौ तौ प्रति प्रेषितः । एतं सन्देशं प्राप्य तौ विस्मितौ । 'किमर्थं महाराजेन एवं शीघ्रम् आगन्तव्यम् इति कथितं स्यात् ?' इति चिन्तयन्तौ एव तौ गोन्दवलेग्रामं गतौ ।

अनन्तरदिने एव 'रैण्डसाहेब'नाम्नः क्रूरकर्मणः आङ्ग्लेयस्य हननं पुण्यपत्तने अभवत् । तत्र तत्र केषाञ्चित् निग्रहणं प्रवृत्तम् । जनाः भयग्रस्ताः अभवन् । ब्रह्मगिरिबुवमहोदयः स्वीयां भुषुण्डिकां गूढस्थाने गोपयितुम् ऐच्छत् । अतः सः रात्रौ एकादशवादने 'गणपतरावः अस्ति किम् ?' इति पृच्छन् गणपतरावस्य गृहम् आगतः । 'गणपतरावः गोन्दवलेग्रामं गतः' इति वार्तां श्रुत्वा सः प्रतिवेशिनः फडकेवर्यस्य गृहं गतवान् । तत्रापि गृहस्वामिनम् अप्राप्य सः अपरस्य मित्रस्य गृहं गतः । तत्र हर्म्यान्तर्गते कूपे तेन भुषुण्डिका प्रक्षिप्ता ।

किञ्चित्कालानन्तरं रक्षापुरुषाः तम् अगृह्णन् एव । तेषां पुरतः दत्ते निवेदने तेन कथितं यत् अमुकस्य भवने कूपे भुषुण्डिका मया निक्षिप्ता इति । आरक्षकाः तत्र आगत्य परिशोधनम् अकुर्वन् । भुषुण्डिका भवनस्थे कूपे प्राप्ता एव । ततः अङ्गीकारनिवेदनानुसारं भवनाधिपतिः आरक्षकैः निगृहीतः । तस्मै पञ्चवर्षीयः सश्रमकारावासदण्डः प्रदत्तः ।

यदि गणपतरावः दामले च तदानीं पुण्यपत्तने स्यातां तर्हि ताभ्याम् अपि महती विपत्तिः सम्मुखीकरणीया अभविष्यत् । गोन्दवलेग्रामं प्रति गमनात् महत् सङ्कटं परिहृतम् । एतत् स्मरद्भ्यां ताभ्यां दूरदर्शिनः महाराजस्य आज्ञायाः महत्त्वम् अवगतम् ।